

Folkpensionsanstaltens fullmäktiges
VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2008

B 9/2009 rd

FOLKPENSIONSANSTALTENS FULLMÄKTIGES
VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2008

HELSINGFORS 2009

ISSN 0428-4313
Edita Prima Oy, Helsingfors 2009

FOLKPENSIONSANSTALTENS FULLMÄKTIGE

TILL RIKSDAGEN

I enlighet med 5 § 7 punkten i lagen om Folkpensionsanstalten (731/2001)
tillställer Folkpensionsanstaltens fullmäktige härmed riksdagen
sin verksamhetsberättelse för 2008.

Helsingfors den 14 april 2009

På Folkpensionsanstaltens fullmäktiges vägnar

Anneli Kiljunen

ordförande

Olli Valpola

sekreterare

INNEHÅLL

---

1. Allmänt	1
2. Kundservice och utveckling av verksamheten.....	1
3. FPA:s nya arbetsordning	5
4. Vissa specialfrågor.....	5
5. Fullmäktige	6
6. Revisorer.....	6
7. Bokslut och ansvarsfrihet.....	6
8. Centrala frågor som behandlats under året	6
9. Inspektionsresor och orientering i FPA:s verksamhet på krets- och lokalnivå	7
10. Bilagor	7

Bilagor

1. Förteckning över fullmäktige och ersättare	8
2. Revisionsberättelse	9
3. Översikt av forskningens centrala resultat och iakttagelser 2008.....	11

1. Allmänt

Fullmäktige och fullmäktiges arbetsutskott **sammanträdde** 10 gånger under 2008. Vid varje plenum presenterar generaldirektören en omfattande översikt av verksamheten vid Folkpensionsanstalten (FPA). I detta sammanhang behandlas som regel bland annat läget med finansieringen av FPA och de olika förmånssystemen, omkostnadernas utveckling, förmånernas genomströmningstider både på ett riksomfattande plan och vid försäkringskretsarna, nyckeltal som beskriver medarbetarskapet och personalen samt övriga aktuella ärenden. Samtliga direktörer medverkar vid plena och redogör vid behov för de ärenden som rör deras ansvarsområden. Generaldirektören och hans ställföreträdare deltar även i arbetsutskottets möten. Övervakningsrevisorn presenterar en rapport för fullmäktige en gång i kvartalet. För fullmäktige redovisas dessutom de viktigaste resultaten av den årligen återkommande FPA-barometerundersökningen och av övriga utredningar som gäller kundservice och andra funktioner vid FPA.

Förmånsutgifterna för den socialförsäkring som handhas av FPA uppgick till totalt 11,1 miljarder euro, en ökning med 5,7 % jämfört med 2007. Sjukförsäkringsersättningarna ökade mest, över 8 %. Förmånsutgifternas andel av bruttonationalprodukten var 6,0 % och 23,2 % av de sociala utgifterna. Utgifterna för arbetslöshetsskyddet minskade med 6,3 %. Den största förmånen vad gäller antalet mottagare var sjukvårdsersättningarna som betalades till totalt 4 111 000 personer. Vid slutet av 2008 var antalet mottagare av pension från FPA 741 000 och barnbidrag betalades för 1 021 000 barn inalles. Arbetsmarknadsstöd från FPA beviljades 183 000 personer under 2008. På lång sikt fortsätter FPA:s sjukförsäkringsutgifter att öka, medan pensionsförsäkringsutgifterna minskar.

Omkostnadernas andel av de totala kostnaderna var 3,2 %, vilket kan anses skäligt. **De totala intäkterna** utgjorde 11,4 miljarder euro, varav staten stod för 59 %, försäkringspremierna och -avgifterna för 36 % och kommunerna för 5 %.

Vid utgången av 2008 uppgick antalet **anställda** hos FPA till 5 864, vilket var 108 fler än ett år tidigare. Trots ökningen av personalantalet minskade den arbetsinsats som mäts i årsverken något (5 268 årsverken 2007 och 5 253 årsverken 2008). Förändringen i arbetsinsatsen kan huvudsakligen förklaras med en precisering av grunderna för beräkningen av nyckeltal. Personalomsättningen vid FPA ökade något under 2008. Omsättningen för den ordinarie personalen var över fem procent. I slutet av 2008 var medelåldern för FPA:s ordinarie personal 47 år. Nästan en tredjedel av samtliga anställda hade fyllt 55 år. Efter att personalens välbefinnande hade försämrats i ett par års tid skedde åter en förbättring.

Personalenkäten visade på en positiv utveckling, medan sjukfrånvaron fortsatte att öka. Den brådska och stress som personalen upplevt minskade avsevärt, men var ändå alltför på en rätt hög nivå. Personalens tillfredsställelse med ledarskapet och med arbetet i allmänhet ökade på samtliga förvaltningsnivåer. Nästan alla faktorer som beskriver hur väl medarbetarskapet fungerar utvecklades positivt. För att öka arbetstrivseln och framhäva dess betydelse utökade man FPA:s projektportfölj 2009 med ett riksomfattande projekt om medarbetarskapets välbefinnande. Målsättningen för projektet var att på ett mångsidigt sätt främja arbetstillfredsställelsen, arbetsförmågan och välbefinnandet hos personalen.

2. Kundservice och utveckling av verksamheten

Det program för utvecklandet av servicen som inleddes 2007 började omsättas i

praktiken. Målet är ett FPA som har en enhetlig service med kundens behov i fokus och sköter kundens ärenden på ett övergripande sätt, enkelt och behändigt nära kunden. Kunden väljer själv att utträta sina ärenden via den lämpligaste servicekanalen: på webben, per telefon, på byrån, på ett samserviceställe, per post eller genom direktorsättning, om det är möjligt.

Den elektroniska kommunikationen har utvecklats aktivt vid FPA. Möjligheterna att sköta ärenden elektroniskt förbättrades ytterligare och kunderna informerades om dem genom olika kanaler. Bland annat alla förmåner för barnfamiljer och studerande har kunnat skötas på webben sedan slutet av året. Under 2008 var antalet besök på FPA:s webbsidor 9,3 miljoner och antalet inlogningar av identifierade personkunder 2,4 miljoner.

Telefonservicen har koncentrerats från byråerna till FPA:s kontaktcenter, som har enheter i Jakobstad, Joensuu, Jyväskylä och Lieksa. Den nyaste enheten inleder sin verksamhet i Kemijärvi i början av 2009. Följande riksomfattande servicenummer enligt livssituation har öppnats för kunderna: stöd vid arbetslöshet, pensionsärenden och efterlevandeförmåner. Övriga servicenummer tas i bruk 2009. Till kontaktcentret styrs redan en tredjedel av de kundsamtal som mottas av FPA.

Inom FPA:s fem försäkringskretsar verkade 38 försäkringsdistrikt och 274 egna serviceställen 1.1.2009. I slutet av 2008 fanns det 251 **byråer** som hade öppet dagligen. Det fanns 23 filialmottagningar med begränsade öppettider och dessutom deltog FPA i 77 samserviceprojekt och 39 servicecentra för arbetskraftsärenden. Utvecklingen av **FPA-byråernas produktivitet** har redan under flera år varit betydligt gynnsammare än inom den övriga offentliga sektorn. **Sammanläggningen av försäkringsdistrikt** har fortsatt. Under året

sammanslogs 8 försäkringsdistrikt inalles. Syftet med projektet för sammanläggning av försäkringsdistrikt, som fortsättningsvis framskrider med eftertanke, är att skapa förvaltningsmässigt starkare enheter, där det är lättare att trygga det kunnande som krävs, ordnandet av vikarier, utbildningen och en ändamålsenlig fördelning av resurserna. För kunderna innebär sammanläggningen av försäkringsdistrikten inte något annat än eventuellt en bättre kundservice.

Fullmäktige har på alla sina möten fått en utredning om de olika förmånsansökningarnas genomsnittliga **genomströmningstider**. FPA upprätthåller statistik i realtid över dem. Statistiken utvisar siffror för varje byrå, försäkringsdistrikt och -krets samt för hela landet. På så sätt kan arbetsledningen följa med genomströmningstiderna och vid behov styra om resurserna och vidareutveckla processerna. Också när det gäller arbetsutjämningen som stöder sig på den elektroniska

dokumenthanteringen är dessa uppgifter centrala; arbete kan överföras från stora överbelastade byråer till byråer som har kapacitet att hjälpa till med handläggningen av ärenden.

Den statistik som uppgjorts förmånsvis över **genomströmningstiderna för hela 2008** visar att handläggningstiderna i styrkorten har uppnått delvis. Inom samtliga försäkringskretsar underskreds den målsatta tiden för det allmänna bostadsbidraget, som var 22 dagar.

Medeltalet för hela landet var 18,4 dagar. Det mål på 15 dagar som satts upp för studiestödsförmånerna underskreds inom samtliga kretsar, och medeltalet för hela landet blev 12,7 dagar. Målet på 7 dagar för arbetslöshetsskyddet nåddes inte inom en enda krets, men inom samtliga kretsar överskreds den målsatta tiden med mindre än en dag. Medeltalet för hela landet var 7,7 dagar. Den målsatta tiden för sjukdagpenningarna var 13 dagar, som inte nåddes inom en enda krets. Inom en krets överskreds målet med två dagar och inom fyra kretsar med cirka en dag. Medeltalet för hela landet var 13,9 dagar. Målet på 40 dagar för handikappförmånerna underskreds inom en krets. Inom de övriga kretsarna varierade handläggningstiderna från 41 till 48 dagar, och medeltalet för hela landet blev 43,0 dagar. För rehabiliteringstjänsterna var den målsatta tiden 28 dagar. Den underskreds inom en försäkringskrets. Inom de övriga kretsarna låg genomströmningstiderna mellan 28 och 33 dagar, och medeltalet för hela landet var 30,0 dagar.

Enligt 5 § i lagen om Folkpensionsanstalten har fullmäktige i uppgift att övervaka Folkpensionsanstaltens förvaltning och verksamhet ”med beaktande bland annat av kvaliteten på anstaltens tjänster och tillgången till dem”. Ett **täckande servicenät** och skapandet av ett **mångsidigt system för utträttande av ärenden** är en positiv utveckling både med hänsyn till kundservicen och enligt fullmäktiges mening. Så har t.ex. de elektroniska kundtjänsterna utvecklats aktivt. Kvaliteten på handläggningen av avgöranden vid FPA utvärderas med instrument som mäter korrektheten, med förmånspecifika övervakningsutredningar och med kontinuerlig uppföljning av genomströmningstiderna. **Kvaliteten på servicen** i övrigt utvärderas med enkätundersökningar som utförs både av FPA och av utomstående aktörer. I den barometerundersökning som utfördes 2008 fick FPA betyget 8,9.

Även andra utredningar om kundbetjäningen och om verksamhetens tillförlitlighet har resulterat i höga betyg för FPA.

Under året gjordes 13,7 miljoner **förmånsavgöranden** vid FPA, av vilka 9,6 miljoner gällde sjukvårdsersättningar. Cirka 30 000 avgöranden överklagades. FPA-besluten **överklagas** hos Besvärsnämnden för social trygghet. Ärenden som gäller utkomstskyddet för arbetslösa överklagas hos besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden, medan ärenden som gäller studiestödet överklagas hos besvärsnämnden för studiestöd.

Redan vid slutet av 2007 behandlade fullmäktige ett flertal gånger problemet med **utdragna handläggningstider för de besvär som lämnats in hos Besvärsnämnden för social trygghet**. Fullmäktige sände en skrivelse i ärendet bl.a. till social- och hälsovårdsministeriet 4.12.2007. Ministeriet inledde sedan ett förberedande lagstiftningsarbete 18.2.2008. Den nya lagstiftningen trädde i kraft i början av augusti 2008, varvid nämnden även beviljades tilläggsfinansiering. Oavsett dessa åtgärder har situationen ytterligare försvärats under 2008. Handläggningstiden var i medeltal 391 dagar år 2007 och 476 dagar år 2008. Vid slutet av 2008 överskred den genomsnittliga handläggningstiden 500 dagar i tre månaders tid.

Fullmäktige anser att den nuvarande handläggningstiden på 16–17 månader med hänsyn till rättsskyddet och medborgarnas försörjning under inga omständigheter är acceptabel. Om den som överklagat får avslag från prövningsnämnden och sedan ytterligare besvärar sig hos försäkringsdomstolen tar även denna process i medeltal över ett år. De långa besvärstiderna tvingar många att söka kommunalt utkomststöd, vilket ökar trycket på denna stödform som är en sistahandslösning.

3. FPA:s nya arbetsordning

En lag om ändring av lagen om Folkpensionsanstalten trädde i kraft 1.1.2008. Innehållet i lagen motsvarade fullmäktiges förslag till ändringar. Enligt lagändringen ska arbetsordningen för FPA fastställas av styrelsen. Den nya arbetsordningen fastställdes av styrelsen 19.6.2008 och trädde i kraft 1.1.2009.

Genom arbetsordningen ändrades direktörernas arbetsfördelning. En ny avdelning vid namn fältavdelningen inrättades. Fältavdelningens uppgift är att koordinera och planera krets- och lokalförvaltningen, stödja kundservice och utveckla kundserviceprocessen. Generaldirektörens roll förändrades så att den motsvarar den strategiska rollen hos en ”verkställande direktör”, och ansvaret för fältfunktionen överfördes från generaldirektören till en annan direktör. Förmånsavdelningarna underordnades en och samma direktör i syfte att uppnå enhetlig verkställning och styrning av förmånerna. De olika FPA-enheternas organisationer och uppgifter preciserades i enheternas arbetsordningar som trädde i kraft 1.1.2009.

4. Vissa specialfrågor

Den **kommitté som har i uppgift att reformera socialförsäkringen** (Sata-kommittén) fortsatte sitt arbete under 2008. FPA har representanter i kommittén och dess undergrupper. Socialförsäkringsreformen genomförs stegvis. Kommittén har för avsikt att slutföra sitt arbete före utgången av 2009. En socialpolitisk ministergrupp följer med och leder kommitténs arbete. Fullmäktige har fått utredningar om kommitténs arbete av FPA:s representanter.

Ett viktigt syfte med reformen är att förenkla och förtydliga systemet. Detta syfte anser fullmäktige vara särskilt viktigt vid sidan av de övriga viktiga, bl.a. socialpolitiska,

målen. Lagstiftningen om utkomstskyddet borde samlas till en helhet där förutsättningarna för rätten till förmåner i olika livssituationer, principerna för förmånsbeloppet samt kundens rättigheter och skyldigheter skulle framgå på ett tydligt sätt, i stället för förvaltnings-, finansierings- och systemaspekten. Fullmäktige har redan tidigare betonat att förfaringsätten för verkställigheten av de olika förmånerna (ansökningsförfarandet, beslutgivning, utbetalning, rättelseförfarandet, besvärprocessen etc.) borde vara så kongruenta som möjligt, med en samlad reglering.

Under 2008 har det förberedande arbetet med att överföra verkställigheten av **underhållsstödet** fortsatt under ledning av social- och hälsovårdsministeriet. Underhållsstödet överförs från kommunerna till FPA 1.4.2009. Det är också meningen att FPA ska överta ordnandet av **tolkningstjänster** för gravt handikappade 2010.

Inom ramen för KanTo-projektet bygger FPA tillsammans med andra aktörer upp riksomfattande datasystemtjänster (ett nationellt hälsoarkiv, KanTa) för hälso- och sjukvården som ska tas i bruk stegvis senast 1.4.2011. Uppbyggandet av datasystemen grundar sig på lagstiftning som trädde i kraft 2007. I lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården och lagen om elektroniska recept regleras FPA:s uppgifter i samband med realiseringen av ett gemensamt datasystem för hälso- och sjukvården och apoteken. Social- och hälsovårdsministeriet koordinerar genomförandet och ibruktagandet av KanTa-systemen. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården svarar för certifikattjänsten och Institutet för hälsa och välfärd för kodtjänsten.

Tidtabellen för projektet, som inleddes i slutet av 2007, har justerats. Avsikten är att elektroniska recept ska börja användas 2009, medan

det elektroniska patientdataarkivet ska tas i bruk 2010.

FPA svarar för att den förbindelse som krävs för att medborgarna ska komma åt att se på sina uppgifter byggs upp i det nationella hälsoarkivet. Medborgarna kan gå in och se på sina egna recept- och patientuppgifter samt övervaka användningen av dem via internet. År 2009 inrättas även webbplatsen kanta.fi som stöd för informationsverksamheten för att betjäna medborgarna, hälso- och sjukvårdsorganisationerna och apoteken samt IT-sakkunniga.

5. Fullmäktige

Som Folkpensionsanstaltens **fullmäktige** verkade från början av 2008 riksdagsledamöterna Anneli Kiljunen (ordförande), Eero Lehti (vice ordförande) 1.1–1.4.2008, Arja Karhuvaara (vice ordförande) fr.o.m. 6.5.2008, Hannakaisa Heikkinen, Timo Kaunisto, Valto Koski, Sanna Lauslahti, Hannes Manninen, Kirsi Ojansuu, Kari Rajamäki, Paula Sihto, Unto Valpas och Lenita Toivakka fr.o.m. 2.4.2008.

Till **arbetsutskottet** hörde ordförande Anneli Kiljunen och vice ordförande Eero Lehti fram till 1.4.2008 och fr.o.m. 6.5.2008 Arja Karhuvaara, samt fullmäktige Hannes Manninen, Kirsi Ojansuu och Unto Valpas. Fullmäktiges **sekreterare** var planeringschef Olli Valpola.

6. Revisorer

Revisorerna bistår fullmäktige i övervaknings- och revisionsarbetet. Revisorerna höll, förutom årsrevisionen, fem revisionsmöten under året. CGR-revisorn och andra revisorer vid hans revisionsbyrå bedrev kontinuerlig övervakning, och för varje kvartal lämnade CGR-revisorn en redogörelse till fullmäktige och revisorerna.

De av fullmäktige utsedda revisorerna var professor CGR Markku Koskela (ordförande; ersättare professor CGR Kalervo Virtanen), riksdagsledamot Tuula Väättäinen (vice ordförande; ersättare CGR OFR Iivo Polvi), riksdagsledamot Esko Ahonen (biträdande direktör Markku Auvinen), riksdagsledamot Marko Asell (riksdagsledamot Sirpa Paatero), riksdagsledamot Hannu Hoskonen (stadsdirektör FöD Jorma Rasinmäki), riksdagsledamot Pertti Hemmilä (riksdagsledamot Sampsa Kataja), verkställande direktör Esko Kurvinen (EM Lea Krank) samt CGR Yrjö Tuokko (CGR Olavi Guttorm). Sekreterare för revisorerna var ansvarige juristen Reijo Hyvönen.

7. Bokslut och ansvarsfrihet

Den 14 april 2009 fastställde fullmäktige Folkpensionsanstaltens **bokslut** för 2008 och beviljade styrelsen ansvarsfrihet för 2008. Protokollen över fullmäktiges plena har tillställts revisorerna och styrelsen för kännedom.

8. Centrala frågor som behandlats under året

Vid ett gemensamt seminarium för fullmäktige och riksdagens social- och hälsovårdsutskott i Luosto, Sodankylä, 6–8.3.2008 behandlades följande teman: Sata-kommittén: var står vi, vart är vi på väg?; samordningen av vårdbidraget, stödet för närståendevård och hushållsavdraget samt ansvaret för den samlade verkställigheten; utsikterna för att förenhetliga bostadsbidragen; en redogörelse för arbetet vid kommitténs förvaltnings- och processektion; läget vad gäller utkomstskyddets besvärssystem; aktuella utvecklingsprojekt inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde; FPA:s konstitutionella ställning samt uppgifterna vid och ansvarsfördelningen mellan olika beslutande organ.

Under 2008 har fullmäktige behandlat bland annat följande ärenden:

- överföringen av underhållsstödet till FPA
- arbetssituationen vid Besvärnämnden för social trygghet och åtgärder som börjat vidtas p.g.a. den
- överföringen av tolktjänsterna för handikappade till FPA
- förändringar i byrånätet
- ledningens rapporteringssystem
- FPA:s nya arbetsordning
- FPA:s förmånsprogram 2015
- läkemedelskostnadsutvecklingen och läkemedelsersättningarna samt projekten för ändringar i referensprissystemet
- praxis för beviljande av handikappförmåner samt rätten till handikappbidrag för barn med typ 1-diabetes och barnreumatiker
- FPA:s placeringsverksamhet
- FPA:s stöd för eftervården i samband med händelserna i Kauhajoki
- den riksomfattande övervakningen av studiestödet
- utvidgningen av kontaktcentrets verksamhet
- riksdagens skrivelse om verksamhetsberättelse för Folkpensionsanstaltens fullmäktige för år 2007
- databehandlingen jämte utvecklingsprojekt
- servicen för invandrare
- indexjusteringarna i början av 2009
- organiseringen av ett kundinriktat handläggningsarbete
- resultaten av stickprov på kundservicen
- FPA:s verksamhets- och ekonomiplan 2009–2012
- finans- och ekonomikrisens effekter för FPA.

9. Inspektionsresor och orientering i FPA:s verksamhet på krets- och lokalnivå

Fullmäktige företog en **inspektionsresa** till sydöstra Finland 19–20.8.2008. Resan inledes med ett besök på FPA-byrån i Joensuu,

där man koncentrerade sig på Norra Karelen försäkringsdistrikt, det särskilda stödet för invandrare och aktuella utlandsärenden.

Dessutom granskades verksamheten vid kontaktcentrets enhet i Joensuu, byrån i Kitee samt byrån i Villmanstrand, där Södra Karelen försäkringsdistrikt presenterades för fullmäktige. Föredragen behandlade det centraliserade återkravsarbetet, betydelsen av östgränsens närhet för FPA:s verksamhet och erfarenheterna av verksamheten vid servicecentret för arbetskraftsärenden.

10. Bilagor

Som bilagor ingår en förteckning över fullmäktige och ersättare (*bilaga 1*), revisionsberättelsen (*bilaga 2*) samt FPA:s forskningsavdelnings översikt av forskningens centrala resultat och iakttagelser 2008 (*bilaga 3*).

Helsingfors den 14 april 2009

Anneli Kiljunen

Hannakaisa Heikkinen

Arja Karhuvaara

Timo Kaunisto

Valto Koski

Sanna Lauslahti

Hannes Manninen

Kirsi Ojansuu

Kari Rajamäki

Paula Sihto

Lenita Toivakka

Unto Valpas

FÖRTECKNING ÖVER FULLMÄKTIGE OCH ERSÄTTARE

Fullmäktige 1.1–31.12.2008

*Kiljunen, Anneli, riksdagsledamot
(ordförande)*

Ersättare:

Kuusisto, Merja, riksdagsledamot

*Lehti, Eero, riksdagsledamot
(vice ordförande 1.1–1.4)*

*Toivakka, Lenita, riksdagsledamot
(fr.o.m. 2.4)*

Larikka, Jari, riksdagsledamot

*Karhuvaara, Arja, riksdagsledamot
(vice ordförande fr.o.m. 6.5)*

Salo, Petri, riksdagsledamot

Heikkinen, Hannakaisa, riksdagsledamot

Paloniemi, Aila, riksdagsledamot

Kaunisto, Timo, riksdagsledamot

Salovaara, Pertti, riksdagsledamot

Koski Valto, riksdagsledamot

Taiveaho, Satu, riksdagsledamot

Lauslahti, Sanna, riksdagsledamot

Asko-Seljavaara, Sirpa,
riksdagsledamot

Manninen, Hannes, riksdagsledamot

Henriksson, Anna-Maja,
riksdagsledamot

Ojansuu, Kirsi, riksdagsledamot

Sinnemäki, Anni, riksdagsledamot

Rajamäki, Kari, riksdagsledamot

Koskinen, Marjaana, riksdagsledamot
(1.1–10.9)

Taimela, Katja, riksdagsledamot
(fr.o.m. 11.9)

Sihto, Paula, riksdagsledamot

Kärkkäinen, Kari, riksdagsledamot

Valpas, Unto, riksdagsledamot

Tiusanen, Pentti, riksdagsledamot

REVISIONSBERÄTTELSE

Till Folkpensionsanstaltens fullmäktige

Vi har granskat **Folkpensionsanstaltens** bokföring, bokslut, verksamhetsberättelse och förvaltning för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2008. Bokslutet omfattar Folkpensionsanstaltens och pensionsansvarsfondens balansräkning, resultaträkning och noter.

Styrelsen ansvarar för upprättandet av bokslutet och verksamhetsberättelsen och för att de ger riktiga och tillräckliga uppgifter enligt gällande bestämmelser och föreskrifter om upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse i Finland. Styrelsen svarar för att övervakningen av bokföringen och kapitalförvaltningen är ordnad på ett behörigt sätt, att bokföringen är lagenlig och kapitalförvaltningen ordnad på ett betryggande sätt.

Revisorerna ska utföra revisionen enligt god revisionsssed i Finland och utgående från den ge ett utlåtande om bokslutet och verksamhetsberättelsen. God revisionsssed förutsätter att yrkesetiska principer följs och att revisionen planeras och utförs så att en rimlig säkerhet uppnås om att bokslutet och verksamhetsberättelsen inte innehåller väsentliga felaktigheter och att medlemmarna i styrelsen har handlat enligt lagen om Folkpensionsanstalten.

Med revisionsåtgärderna bör man försäkra sig om att de belopp och övriga uppgifter som ingår i bokslutet och verksamhetsberättelsen är riktiga. Valet av åtgärder utgår från revisorernas omdöme och bedömning av riskerna.

REVISIONSBERÄTTELSE

Vid planeringen av nödvändiga granskningsåtgärder beaktas också den interna kontrollen i samband med upprättandet och presentationen av bokslutet. Dessutom bedöms bokslutets och verksamhetsberättelsens allmänna form, principerna för upprättandet av bokslutet och de uppskattningar som ledningen gjort vid upprättandet av bokslutet.

Revisionen har utförts enligt god revisionssed i Finland. Enligt vår mening har vi utfört tillräckligt med för ändamålet tillämpliga granskningsåtgärder för vårt utlåtande.

Övervakningsrevisionen vid Folkpensionsanstalten har utförts av undertecknad Yrjö Tuokko, CGR.

Utlåtande

Vårt utlåtande är att bokslutet och verksamhetsberättelsen enligt gällande bestämmelser och föreskrifter om upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse i Finland, lagen om Folkpensionsanstalten och de principer för bokslutet som godkänts av fullmäktige ger riktiga och tillräckliga uppgifter om resultatet av Folkpensionsanstaltens verksamhet och dess ekonomiska ställning. Uppgifterna i verksamhetsberättelsen stämmer överens med uppgifterna i bokslutet.

Vi förordar att bokslutet fastställs och styrelsemedlemmarna beviljas ansvarsfrihet för den av oss granskade räkenskapsperioden.

Helsingfors den 26 mars 2009

Markku Koskela
CGR

Esko Ahonen
Riksdagsledamot

Marko Asell
Riksdagsledamot

Pertti Hemmilä
Riksdagsledamot

Hannu Hoskonen
Riksdagsledamot

Esko Kurvinen
Verkställande direktör

Tuula Väätäinen
Riksdagsledamot

Yrjö Tuokko
CGR

ÖVERSIKT AV FORSKNINGENS CENTRALA RESULTAT OCH IAKTTAGELSER 2008

Små reformer avhjälpas inte bostadsbidragstagarnas beroende av utkomststöd

Med utkomststöd täpper man ofta till de luckor som uppstår på grund av att de stöd som beviljas i första hand, t.ex. bostadsbidrag, ligger på en låg nivå. Detta trots att utkomststödet är avsett att vara ett stöd som beviljas i sista hand. De beräkningar som gjorts visar att dessa problem inte kan avhjälpas med finjusteringar av den sociala tryggheten.

En höjning av grunddagpenningen för arbetslösa med fem euro per dag skulle inte nämnvärt ändra dagsinkomsten för en arbetslös person. En höjning med tio euro har klarare effekter, men också en sådan höjning skulle innebära fortsatt beroende av utkomststöd för 41 procent av dem som får bostadsbidrag. För ensamstående och ensamföräldrar skulle en höjning med tio euro betyda att behovet av utkomststöd bortfaller.

Enligt de incitamentsberäkningar som gjorts är en månadslön på 887 euro den genomsnittliga gränsen för att det ska löna sig att arbeta för ensamstående eller ensamföräldrar som får bostadsbidrag och grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd. Det är således den lön som ger en lika stor disponibel inkomst som de inkomstöverföringar som en person får som arbetslös. Denna beräknade lön är rätt låg och underskrider kännbart de minimilöner för heltidsarbete som har fastställts i kollektivavtalen. Beräkningarna har gjorts som stöd för Satakommitténs arbete.

Källa: *Honkanen P. Perusturva ja kannustavuus. Laskelmia asumistuesta, toimeentulotuesta ja työttömyysturvasta. Helsingfors: FPA, Social trygghet och hälsa: referat 63, 2008*

Kvinnor som ansöker om arbetsmarknadsstöd blir ofta beroende av sina makar

En arbetslös person som lever i en parrelation löper risk att helt och hållet bli utan arbetsmarknadsstöd om maken eller maken förtjänar över 2 400 euro i månaden. Majoriteten av dem som blir föremål för behovsprövning är kvinnor, fastän kvinnorna utgör mindre än hälften av dem som får arbetsmarknadsstöd.

I undersökningen granskas den behovsprövning inom utkomstskyddet för arbetslösa som görs på basis av makens eller makans inkomster. De arbetslöshetsförmåner som förutsätter behovsprövning är arbetsmarknadsstöd och integrationsstöd, och dessa stöd beviljas cirka hälften av dem som får utkomstskydd för arbetslösa. Resten får inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning för arbetslösa, vilka inte påverkas av makens eller makans inkomster.

År 2005 minskade makens eller makans inkomster arbetsmarknadsstödet för 17 700 arbetslösa personer. Av dem var 71 procent kvinnor. På samma sätt blev 4 270 personer som ansökt om arbetsmarknadsstöd helt utan stöd på grund av makens eller makans inkomster. Av dem var 86 procent kvinnor.

Källa: *Latvala M. Puolison armoilla. Työttömyysturvan tarvehankinta. Helsingfors: FPA, Social trygghet och hälsa: undersökningar 97, 2008*

Sätten att mäta påverkar bilden av fattigdomen

I de jämförande studier som görs i Finland och särskilt i Europeiska unionen har det under den senaste tiden blivit vanligare att undersöka fattigdom med hjälp av en metod där man

granskar den relativa inkomsten. Fattigdomsgränsen definieras då i relation till befolkningens genomsnittliga inkomster och anges i allmänhet som en viss procentandel av medianinkomsten. Fattiga är t.ex. de vars inkomster understiger 60 procent av befolkningens medianinkomst, dvs. det mittersta värdet när inkomsterna sorterats efter storlek.

Olika metoder ger olika bilder av hur fattigdomen har utvecklats under åren 1995–2005. Enligt måttet som utgår från den relativa inkomsten har fattigdomen ökat från 11,5 procent till 13,4 procent. Däremot visar alla andra mått att fattigdomen har minskat. De olika måtten ger en mera samstämmig bild av vilka grupper som drabbas av fattigdom. Fattigdomsriskerna har ökat bland alla befolkningsgrupper som lever på grundtrygghetsförmåner.

Undersökningen framhåller att social utslagning är ett så komplext fenomen att det inte är motiverat att pressa in hela fenomenet i ett enda mått. Undersökningen har utarbetats som stöd för Sata-kommittén som bereder en revision av det sociala trygghetssystemet, och grundar sig delvis på forskarnas tidigare undersökningar, delvis på nytt material.

Källa: Kangas O, Ritakallio V-M. *Köyhyyden mittaustavat, sosiaaliturvan riittävyys ja köyhyyden yleisyys Suomessa. Helsingfors: FPA, Social trygghet och hälsa: referat 61, 2008*

Finlands politik i fråga om arbetsförmåga avviker från politiken i de andra nordiska länderna

I undersökningen jämförs Finlands och de andra nordiska ländernas politik i fråga om arbetsförmåga. De frågor som granskas är de förmåner som står till buds för de arbetsförmögna och riktade åtgärder inom den aktiva arbetskraftspolitiken.

Resultaten tyder på att långtidsarbetslösheten i Finland delvis beror på bristen på riktade åtgärder och partiell social trygghet. I de andra nordiska länderna läggs systemen vikt vid att de handikappade integreras på arbetsmarknaden.

Finland avviker från de andra nordiska länderna också i fråga om de negativa och positiva incitament för arbetsgivarna som är inbyggda i den sociala tryggheten. För arbetsgivarna innebär anställning av en långtidssjuk eller handikappad arbetstagare ofta en stor ekonomisk risk.

Källa: Hytti H. *Disability policies and employment – Finland compared with the other Nordic Countries. Helsingfors: FPA, Social trygghet och hälsa: referat 62, 2008.*

Rehabilitering i form av psykoterapi stöder en övergång till arbetslivet

Målet för den psykoterapi som FPA stöder är att förbättra en persons arbets- eller studieförmåga då den är nedsatt till följd av störningar i den psykiska hälsan. I undersökningen granskas effekterna av den FPA-stödda psykoterapien på personer som avslutat sin rehabilitering år 2002. Undersökningen grundar sig på registerbaserade uppföljningsuppgifter från åren 2002, 2003 och 2004.

Av dem som avslutade sin psykoterapeutiska rehabilitering år 2002 var 72 procent kvinnor. Av dem som sökt sig till rehabilitering hade varannan hört till arbetskraften, var femte var studerande och var tionde stod utanför arbetslivet på grund av arbetsförmåga eller av hälsoskäl. Under uppföljningstiden 2002–2004 ökade andelen sysselsatta på grund av att arbetslösa fick arbete och studerande och personer som stått utanför arbetslivet av hälsoskäl återvände till arbetslivet. Efter psykoterapien minskade såväl andelen personer som fick sjukdagpenning som användningen av antidepressiva läkemedel.

Psykoterafin gav de bästa resultaten för äldre rehabiliteringsklienter, klienter som redan tidigare deltagit i arbetslivet, män och klienter som redan före rehabiliteringen hade använt psyko-farmaka. För de ungas del stödde tidigare studier en placering i arbetslivet och fortsatta studier efter psykoterafin.

Källa: *Aaltonen T, Lind J, Miten työkyky muuttuu Kelan tukeman psykoterapiakuntoutuksen jälkeen? Rekisteriseuranta Kelan psykoterapiaa saaneiden työ- ja opiskelukyvystä vuosina 2002–2004. Helsingfors: FPA, Social trygghet och hälsa: undersökningar 95, 2008*

Barn beviljas allt oftare vårdbidrag på grund av störningar i den psykiska hälsan och beteendestörningar

Det totala antalet vårdbidrag som beviljats barn har minskat under 2000-talet, men antalet vårdbidrag som beviljats på grund av störningar i den psykiska hälsan och beteendestörningar har ökat med 24 procent åren 2000–2007. Den största ökningen gäller antalet vårdbidrag som beviljats på grund av beteendestörningar och känslomässiga störningar (en ökning på 1 176

personer), psykiska utvecklingsstörningar (en ökning på 816 personer) och förståndshandikapp (en ökning på 427 personer). I slutet av år 2007 var sammanlagt 35 990 vårdbidrag i kraft.

Antalet vårdbidrag ökade mest bland 11–15-åringarna. I denna ålderskategori ökade antalet utbetalda vårdbidrag med 59 procent bland flickorna och med 77 procent bland pojkarna. Relativt sett flest vårdbidrag får ändå 7–10-åriga pojkar. År 2007 fick nästan var trettionde av pojkarna i denna åldersgrupp vårdbidrag på grund av störningar i den psykiska hälsan eller beteendestörningar.

Källa: *Autti-Rämö I, Maaniemi K, Raitasalo R, Martikainen J, Sourander A: Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi lasten hoitotukia saaneet vuosina 2000–2007. Finlands Läkartidning 2008; (25) 3865–70.*

Depression leder till sjukpension bland unga

Störningar i den psykiska hälsan och beteendestörningar är fortfarande en växande bakomliggande orsak till sjukpensionering och de sjukdagpenningar som FPA betalar. År 2007

sjukpensionerades sammanlagt 27 000 personer bosatta i Finland. Av dem fick cirka 34 procent, dvs. cirka 9 000 personer, sjukpension på grund av störningar i den psykiska hälsan. På motsvarande sätt orsakades cirka 17 procent av de 365 500 sjukdagpenningperioder som inleddes år 2007 av störningar i den psykiska hälsan. I båda fallen har det skett en ökning jämfört med år 2000.

Av de affektiva störningarna är det depression som orsakat den största ökningen av antalet inledda sjukdagpenningperioder och sjukpensioneringar bland unga personer under 30 år. Sjukpension på grund av störningar i den psykiska hälsan beviljades sammanlagt över 1 900 personer under 30 år. Talen visar stora procentuella öknings jämfört med år 2000. Till exempel tredubblades nästan antalet unga kvinnor som beviljades sjukpension på grund av depression.

Källa: Raitasalo R, Maaniemi K. *Mielenterveyden häiriöt syrjäyttävät nuoria työelämässä. Sosiaalivakuutus 2008; (6): 8–10.*

Allt flera överskrider avgiftstaken för läkemedel och resor

Av de sjukförsäkringsersättningar som FPA betalar ut ökar ersättningarna för läkemedels- och resekostnader snabbast. Perioden januari-oktober 2008 ökade utbetalningen av läkemedelsersättningar med 9,2 procent och av reseersättningar med 8,4 procent jämfört med motsvarande period året innan.

I fråga om båda dessa förmåner har det fastställts ett årligt tak för de kostnader som patienten ska stå för. År 2008 var den årliga självriskens för läkemedelskostnader 643,14 euro och för resekostnader 157,25 euro. Så kallade tilläggsersättningar som betalas efter att självrisket nåtts betalades år 2007 till cirka 154 000 personer för läkemedelskostnader och till cirka 60 000 personer för resekostnader.

Jämfört med början av 2000-talet har antalet personer som överskridit självrisket ökat en och en halv gång för läkemedelskostnadernas del och till det dubbla för resekostnadernas del.

Läkemedelskostnaderna har ökat närmast på grund av att läkemedelsbehandlingarna genomgått en förnyelse och befolkningen blivit äldre. De ökade resekostnaderna beror inte bara på att befolkningen blivit äldre, utan också på bl.a. stigande transportkostnader, centraliseringen av hälso- och sjukvårdstjänster och de strukturella förändringarna inom vården och omsorgen av de äldre. I fråga om bägge förmånerna är det särskilt äldre personer som har stora självrisker, och resekostnaderna koncentrerar sig till de lägre inkomstklasserna. Ett av Sata-kommitténs mål är att överväga möjligheten att förena FPA:s och den offentliga hälso- och sjukvårdens avgiftstak.

Källor: *Paltta P. Kenelle korvataan? Sairauden vuoksi tehtyjen matkojen korvaaminen Suomessa ja eräissä muissa maissa. Helsingfors: FPA, Social trygghet och hälsa: undersökningar 99, 2008*

Martikainen J, Paltta P, Kehusmaa S. Eläkeläisten lääkemenot ovat suuret. Sosiaalivakuutus 2008; (1): 12–14.

Diabetes blir vanligare, men åratals dröjsmål i specialersättningar för läkemedelsinköp

Utredningar visar att det år 2006 fanns 48 730 personer (cirka en procent av befolkningen) med typ 1-diabetes i Finland. Därtill fanns det 260 000 (cirka 5 procent av befolkningen) typ 2-diabetiker som läkarna kände till. Med beaktande av att det finns nästan lika många typ 2-diabetiker som är omedvetna om sin sjukdom som sådana som får läkarvård, överstiger antalet diabetiker i Finland en halv miljon. Också enligt en försiktig bedömning utgör de årliga totalkostnaderna för behandling av diabetes klart mera än 10 procent av hela landets hälso- och sjukvårdskostnader.

För att minska och förhindra komplikationer av diabetes är det enligt den rådande uppfattningen viktigt att inleda en adekvat läkemedelsbehandling genast när sjukdomen har diagnostiserats. Enligt FPA:s praxis betalas specialersättning för kostnaderna för läkemedelsbehandling av typ 2-diabetes till patienten efter ett halvt års väntetid. Enligt registerundersökningen bidrar också praxis inom hälso- och sjukvården till att förlänga fördröjningen mellan läkemedelsinköpen och rätten till specialersättning.

För varannan typ 2-diabetiker var fördröjningen minst 16 månader och för var fjärde drygt fyra år. Fördröjningen har blivit flera månader längre under 2000-talet. De kostnader som orsakas av att specialersättningen fördröjs kan försvaga motivationen för läkemedelsbehandling hos vissa multisjuka personer med låga inkomster och därmed i onödan utsätta dem för komplikationer av sjukdomen.

Källor: *Reunanen A, Virta L, Klaukka T. Tyypin 2 diabeetikkoja on jo yli puoli miljoonaa. Suomen Lääkärilehti 2008; (63) 1952–5. samt Virta L, Helenius H, Klaukka T. Monella diabeetikolla jopa vuosien viive lääketojien erityiskorvaukseen. Finlands Läkartidning 2008; (63) 1178–81.*

Besöken hos privatläkare ökar inom vissa befolkningsgrupper

Alla inkomstgrupper, också de som har de lägsta inkomsterna, anlitar privata läkartjänster. Mest anlitas privata läkartjänster av personer med goda inkomster. Andelen hushåll som fick ersättningar minskade i den lägsta inkomstdecilen från 33 till 22 procent mellan åren 1990 och 2006 och ökade under samma tid i den högsta inkomstdecilen från 59 till 64 procent.

Antalet besök av barn hos privatläkare ökade år 2007 med 13 procent jämfört med föregående år, vilket är en avsevärd ökning jämfört med förändringarna i antalet besök av vuxna patienter.

Antalet besök ökade tydligast bland barn under 5 år i hela landet och särskilt i Lahtisregionen.

FPA betalade år 2007 ersättning för 571 000 besök hos privatläkare av personer under 15 år. Barnens andel av alla besök hos privatläkare var 16 procent. Mest anlitas barnläkare och öronläkare. Ökningen av antalet besök av småbarn hos privatläkare kan förklaras t.ex. med det ökade utbudet av tjänster inom den privata sektorn och ökningen av antalet privata sjukförsäkringar. Saken kräver ändå ytterligare utredningar.

Källor: *Virta L, Klaukka T. Pikkulasten yksityislääkärissäkäynnit lisääntyivät lähes viidenneksellä vuonna 2007. Webbartikel 10.12.2008. www.kela.fi/tutkimus*
Haataja A, Juutilainen V-P, Mattila Y. Yksityisiä terveystalveluja käyttävät kaikki väestöryhmät, toiset enemmän kuin toiset. Sosiaalivakuutus 2008; (6): 34–35.
Virta L, Toikka T. Kela-korvaus yksityislääkärin palkkiosta muita useammin suurituloisille. Sosiaalivakuutus 2007; (5): 16–17.

Toinen Väaryyskirja – närbilder av sociala missförhållanden

Boken *Toinen Väaryyskirja* ("Den andra orättviseboken") fortsätter den kritiska debatt om välfärdsstatens tillstånd som väcktes då den första boken med samma tema (*Väaryyskirja*) utkom år 2006. Boken innehåller 16 artiklar som behandlar de konkreta problem som olika klientgrupper stöter på i dagens sociala trygghetssystem. I artiklarna presenteras också många förslag på hur man kunde handla annorlunda för att lösa problemen.

Skribenterna är experter inom välfärdstjänsterna och aktörer inom olika organisationer. De berättar om utvecklingsstörda, arbetslösa, bostadslösa, demenspatienter, rusmedelberoendes, etniska minoriteters, skolevers, studerandes, mentalvårdsklienters,

närståendevårdares, konstnärers och korttidsanställdas situation i dagens finländska välfärdsstat.

I den debatt som boken väckte uppmärksammades särskilt en artikel i boken där det föreslogs att brott mot grundtryggheten ska införas i strafflagen. Åtal för brott mot grundtryggheten kunde väckas mot t.ex. kommunala beslutsfattare som avsiktligt budgeterar för lite medel för de sociala utgifterna och därigenom bryter mot medborgarnas grundläggande rättigheter.

Källa: Hirvilammi T & Laatu M (toim.). Toimen Väaryyskirja. Helsinki: Kela, 2008

Motiveringarna för reformerna inom den offentliga sektorn har ändrats med tiden

I undersökningen granskas hur reformeringen av den offentliga sektorn har utvecklats i Finland. Undersökningen gäller en tidsperiod som sträcker sig från slutet av 1970-talet till år 2007. Perioden innefattar VALTAVA-reformen (1984), den nya kommunallagen (1995) och PARAS-projektet (2007). Undersökningen fokuserar på de argument med vilka ändringar i lagstiftningen har motiverats.

Överföringen av uppgifter från staten till kommunerna motiverades fram till början

av 1990-talet med kommunernas självstyrelse och demokrati. Senare framhölls betydelsen av reglering. Nu är målen för reformerna kommunsammanslagningar och större kommuner, med vars hjälp en täckande, produktiv och effektiv servicestruktur kan säkerställas.

Internationella exempel, särskilt reformerna i de andra nordiska länderna, har påverkat reformerna inom den offentliga sektorn. Europeiska unionens inverkan syns särskilt i lagstiftningen om offentlig upphandling. Också kommun- och servicestrukturreformerna motiveras med internationella exempel.

Källa: Niemelä M. *Julkisen sektorin reformin pitkä kaari Valtava-uudistuksesta Parashankkeeseen. Helsingfors: FPA, Social trygghet och hälsa: undersökningar 102, 2008*

Kommuntillägget för hemvård av barn dämpar efterfrågan på barnomsorg

FPA betalar det lagstadgade stödet för hemvård av barn och många kommuner uppmuntar ytterligare föräldrarna att vårda sina barn hemma genom att betala ett så kallat kommundillägg. I undersökningen granskas hur vanligt det är att betala ett kommundillägg till hemvårdsstödet, hur stort stödet är och vilka faktorer som inverkar på betalningen av

kommuntillägg. I undersökningen går igenom hur systemet med kommundillägg har utvecklats och vilka förändringar som har skett i systemet från början av 1990-talet fram till i dag.

Enligt undersökningen är den typiska kommunen som betalar kommundillägg en stor kommun med inflyttningsöverskott, många småbarn, en god sysselsättningssituation och en låg skatteprocent. Kommuntilläggen är ofta inriktade på de föräldrar som förvärvsarbetar eller har en studieplats. Utan kommundillägget skulle dessa föräldrar mera sannolikt välja kommunal barnomsorg. Det primära syftet med kommundillägget förefaller att vara att minska på trycket på barnomsorgen. I praktiken har därför allt flera kvinnor stannat utanför arbetsmarknaden.

Källa: *Miettunen L. Lasten kotihoidon tuen kuntalisät osana suomalaista päivähoitajärjestelmää Helsingfors: FPA, Social trygghet och hälsa: undersökningar 101, 2008*

Moderskapsförpackningens popularitet håller i sig från år till år

Familjerna är nöjda med moderskapsförpackningen. Endast en tredjedel av dem som får moderskapsunderstöd väljer att ta understödet i form av pengar. Nästan alla förstfödorskor väljer förpackningen. I en enkätundersökning ansågs den viktigaste produkten i förpackningen år 2008 vara sovpåsen, overallen och bodydräkterna. Tygblöjorna och kondomerna upplevdes som minst viktiga.

I undersökningen frågades också om familjen hade diskuterat möjligheten att dela på föräldraledigheten och om familjen hade för avsikt att dela den mellan föräldrarna. Av svarspersonerna, vilka till största delen var mödrar, hade 70 procent diskuterat möjligheten att dela på föräldraledigheten med sin make och 23 procent hade för avsikt att dela på ledigheten. De

högst utbildade hade betydligt oftare än de övriga för avsikt att dela på föräldraledigheten.

Källa: *Nevalainen E, Hämäläinen U ja Klaukka T. Äitiyspakkaus käyttäjien puntarissa VII Helsingfors: FPA, Social trygghet och hälsa: referat 64, 2008*

En examen utomlands gör början av arbetskarriären mera splittrad

Årligen studerar över 4 000 finländska studiestödstagare utomlands med målet att avlägga en högskoleexamen. En del av dem som avlagt sin examen stannar utomlands, en del återvänder till Finland, där övergången till arbetslivet är osäkrare än för dem som har studerat i hemlandet.

I studien undersöktes övergången till arbetslivet för dem som avlagt en högskoleexamen utomlands och dem som avlagt en examen på universitetsnivå i hemlandet samt hur den grupp av finländare som studerar utomlands ser ut. Undersökningsmaterialet baserar sig på en enkät som gjordes år 2007 och som besvarades av 2 360 personer som avlagt högskoleexamen åren 2002–2006.

I undersökningen framkom bland annat att de mest populära studieländerna är Storbritannien, Sverige, Förenta staterna och Tyskland. Den vanligaste bland de examina som avlagts utomlands var högskoleexamen inom det ekonomiska utbildningsområdet. Av dem som avlagt examen utomlands bodde 43 procent vid tidpunkten för enkäten fortfarande utomlands. Av dem tror nästan 80 procent att de ännu om fem år bor utomlands.

Källa: *Saarikallio M, Hellsten K, Juutilainen V-P. Korkeakoulusta työelämään? – Väylänä ulkomainen tai kotimainen tutkinto. Helsingfors: FPA, Social trygghet och hälsa: undersökningar 96, 2008*

Forskningsrapporter publicerade i FPA:s vetenskapliga publikationsserier år 2008

Ilpo Airio:

Change of Norm? In-Work Poverty in a Comparative perspective. Social trygghet och hälsa: undersökningar 92, 2008.

Jaana Paltamaa:

Assessment of physical functioning in ambulatory persons with multiple sclerosis. Aspects of reliability, responsiveness, and clinical usefulness in the ICF frame-work. Social trygghet och hälsa: undersökningar 93, 2008.

Helena Ahponen:

Vaikeavammaisen nuoren aikuistuminen. Social trygghet och hälsa: undersökningar 94, 2008

Tuula Aaltonen ja Jouko Lind:

Miten työkyky muuttuu Kelan tukeman psykoterapiakuntoutuksen jälkeen? Social trygghet och hälsa: undersökningar 95, 2008

Miia Saarikallio, Katri Hellsten ja Vesa-Pekka Juutilainen:

Korkeakoulusta työelämään? Väylänä ulkomainen tai kotimainen tutkinto. Social trygghet och hälsa: undersökningar 96, 2008

Minna Latvala:

Puolison armoilla. Työttömyysturvan tarvehankinta. Social trygghet och hälsa: undersökningar 97, 2008

Ulla Salmelainen:

Tiedon välittyminen ja rakentuminen kuntoutuksessa. Moniammatillinen asiantuntijayhteistyö ikäihmisten laitosmuotoisessa kuntoutuksessa. Social trygghet och hälsa: undersökningar 98, 2008

Päivi Paltta:

Kenelle korvataan? Sairauden vuoksi tehtyjen matkojen korvaaminen Suomessa ja eräissä muissa maissa. Social trygghet och hälsa: undersökningar 99, 2008

Minna van Gerven:

The Broad Tracks of Path Dependent Benefit Reforms. A Longitudinal Study of Social Benefit Reforms in Three European Countries, 1980–2006. Social trygghet och hälsa: undersökningar 100, 2008.

Laura Miettunen:

Lasten kotihoidon tuen kuntalisät osana suomalaista päivähoidojärjestelmää Social trygghet och hälsa: undersökningar 101, 2008

Mikko Niemelä:

Julkisen sektorin reformin pitkä kaari Valtava-uudistuksesta Parashankkeeseen. Social trygghet och hälsa: undersökningar 102, 2008

Jane Millar:

”Work is Good for You”. Lone Mothers, Children, Work and Well-being. Social trygghet och hälsa: referat 60, 2008.

Olli Kangas ja Veli-Matti Ritakallio:

Köyhyyden mittaustavat, sosiaaliturvan riittävyys ja köyhyyden yleisyys Suomessa. Social trygghet och hälsa: referat 61, 2008

Helka Hytti:

Disability policies and employment. Finland compared with other Nordic Countries. Social trygghet och hälsa: referat 62, 2008 PDF:

Pertti Honkanen:

Perusturva ja kannustavuus. Laskelmia asumistuesta, toimeentulotuesta ja työttömyysturvasta. Social trygghet och hälsa: referat 63, 2008

Elina Nevalainen, Ulla Hämäläinen ja Timo Klaukka:

Äitiyspakkaus käyttäjien puntarissa VII. Social trygghet och hälsa: referat 64, 2008

Redigerade och utgivna publikationer utanför FPA-serierna

Robert Hagfors, Katri Hellsten ja Maija Sakslin, toim.: Suomen kansan eläke. 2008.

Tuuli Hirvilampi ja Markku Laatu, toim.:

Toinen Vääräyskirja. Lähikuvia sosiaalisista epäkohdista. 2008.

Suomen lääketilasto 2007. 2008.

Ytterligare information och beställningar:

Alla publikationer som givits ut i serierna liksom största delen av de övriga publikationerna kan laddas ner gratis på Forskningsavdelningens webbsidor: www.kela.fi/tutkimus. Beställning av tryckta publikationer: publ@kela.fi eller **tfn 020 634 1947**.

